

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **MUDr. D. B.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **M. P. - B. N.**, so sídlom v Ž., IČO: X., **o náhradu škody a nemajetkovej ujmy**, ktorá je vedená na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 3 C 103/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2009, sp. zn. 9 Co 217/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok uznesením z 2. júna 2009, č.k. 3 C 103/2008-242 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a návrh žalobcu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal, že jeho pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Vzhľadom na tieto skutočnosti neboli splnené zákonné podmienky § 30 O.s.p. a § 138 ods. 1 O.s.p. pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 30. septembra 2009, sp. zn. 9 Co 217/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu týkajúcimi sa nesplnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby mu dovolací súd ustanovil advokáta pre dovolacie konanie, uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Mal za to, že odvolací súd chybné posúdil jeho majetkové pomery. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1, 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním. Treba dodať, že i keď dovolateľ v konaní o dovolaní nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), povaha napadnutého rozhodnutia vylučuje, aby v prípade tohto dovolania bol nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovaný za dôvod pre zastavenie konania. Za situácie, kedy je predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie súdu o nevyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia popieralo cieľ, ktorý sledoval účastník konania.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.), alebo ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je napadnuté dovolaním, nevykazuje znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolania žalobcu vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Právne relevantné ale nie je tvrdenie žalobcu, že k vade takejto povahy došlo, ale iba zistenie, že konanie je ňou skutočne zaťažené.

Dovolateľ netvrdil, že by konanie bolo postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a vada tejto povahy ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na otázku, či konanie nie je postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd mu pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide

najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Pri posudzovaní dovolania žalobcu podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v ňom námietka žalobcu, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav a pri aplikácii ustanovenia § 30 O.s.p. a § 138 O.s.p. dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľ teda namietal, že týmto dovolaním napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. I keď je nesprávne právne posúdenie relevantný dovolací dôvod (viď § 242 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), úspešne ho možno uplatniť len v procesne prípustnom dovolaní. O tento prípad ale v danej veci nešlo. Keďže právnym posúdením veci súd neznemožňuje účastníkovi realizáciu žiadneho jeho procesného práva, nie je ani nesprávne právne posúdenie veci procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

V zmysle § 30 O.s.p. jednou z podmienok na vyhovie žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov je existencia predpokladov pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti účastníka o oslobodenie od súdnych poplatkov, a teda ani žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov vyhovieť.

V danom prípade odvolací súd dospel k záveru o nesplnení podmienky, že pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, preto nebolo možné vyhovieť jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľom uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jeho procesných oprávnení.

V danom prípade bol postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom a nemal za následok odňatie možnosti žalobcu pred súdom konať. Za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať samotné rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Ustanovenie zástupcu z radov advokátov je v občianskom súdnom konaní viazané na určité podmienky (viď vyššie), ktoré však v prípade žalobcu splnené neboli.

Skutočnosť, že by konanie bolo prípadne postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, môže byť tiež len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2010

**JUDr. Vladimír Magura , v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská